

[Hagen Hagensen.]

i betænkningen om, at det af principielle grunde findes betænkeligt at gå ind herfor, og jeg skal anbefale, at man stemmer for dette ændringsforslag.

Tange (FP):

Mindretallet, der går ind for den oprindelige lovtekst i lovforslaget under nr. 16, er indforstået med, at polititjenestemænd i umiddelbar forbindelse med en lovovertrædelse kan idømme bøder, og vi mener ikke, der bør være nogen begrænsning, idet en person, der bliver idømt en bøde, jo altid har mulighed for at indbringe sagen for domstolene. Derfor mener vi, at det er en mere fri bestemmelse, der er i det oprindelige lovforslag, og at den kommer til at fungere bedst i det praktiske liv.

Justitsministeren (Orla Møller):

Jeg vil ganske kort udtrykke min taknemlighed for det arbejde, der er udført i udvalget, og på en vis måde give hr. Tange ret i, at netop den betragtning, der lå til grund for det oprindelige forslag, var, at det ville være mere smidigt. Men i de politiske forhandlinger har jeg fundet det rimeligt, at vi nåede frem til den flertalsafgørelse, der nu er truffet, og jeg skal anbefale tingets medlemmer at følge flertallet i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes med 107 stemmer mod 34.

Ændringsforslag nr. 4
vedtoges uden afstemning.

§ 1 med de foretagne ændringer, §§ 2 og 3, ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 4 og § 4 i den ændrede affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg toreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgs-

behandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m. og af retsplejeloven. (Psykisk abnormitet, narkotikakriminalitet, beskyttelse af diplomater m. v.).

(Lovforslag nr. 94. Fremsat 28/2 75. Første behandling 17/3 75. Betænkning 6/6 75).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Otto Mørch (S):

Jeg kan kort henvise til betænkningen.

Som man vil erindre fra første behandling, var hovedproblemet i denne ændring af borgerlig straffelov problemet om sanktionerne over for handel med narkotiske stoffer. Ved førstebehandlingen så det ikke ud til, at der ville være et særlig bredt flertal for at gennemføre ministerens forslag, men som det nu fremgår af betænkningen, er det lidt bredere flertal heldigvis hjemme. Jeg synes, det er yderst tilfredsstillende, at det er lykkedes under udvalgsarbejdet at nå frem til en flertalsindstilling repræsenterende socialdemokratiet, det radikale venstre, socialistisk folkeparti og Danmarks kommunistiske partis medlemmer af udvalget, herunder også fru Birgitte Oxdam fra venstre, hr. Hagen Hagensen fra det konservative folkeparti og hr. Tange fra fremskridtspartiet.

Jeg synes, det er en god orden, man er nået frem til, hvor vi altså kommer op på det samme strafniveau, som de har i de andre nordiske lande, men undtager handel med hash og tilsvarende stoffer fra den forhøjede strafferamme.

Jeg synes også, det er væsentligt, at den linje, der fortsat lægges fra justitsministe-

[Otto Mørch.]

riets side med hensyn til tiltalerejsning, er den linje, som er lagt i rigsadvokatens cirkulære nr. 144 af 15. juli 1969. Et tilfredsstillende resultat af et effektivt udvalgsarbejde.

Jeg indstiller lovforslaget til vedtagelse med de af flertallet stillede ændringsforslag.

Elsebeth Kock-Petersen (V):

Ved førstebehandlingen udtrykte jeg tilfredshed med, at justitsministeren havde genfremsat forslaget om indførelse af en 10 års strafferamme for særlig grov narkotikakriminalitet, hvorved man også ville få skabt en ens retstilstand i de nordiske lande.

I bemærkningerne og i forbindelse med det forholdsvis langvarige udvalgsarbejde har justitsministeren forsikret, at der vil blive sørget for, at den høje strafferamme kun vil blive anvendt i de allergrovste, normalt internationalt prægede, sager, således at der ikke vil ske en almindelig forhøjelse af strafniveauet for narkotikakriminalitet.

Justitsministeren har endvidere udtalt, at den høje strafferamme kun i yderst sjældne tilfælde ville blive anvendt i rene hashsager. Det ville være i sådanne sager, hvor der var tale om ekstraordinært store mængder, eller hvor handlingen i øvrigt havde særlig farlig karakter.

På trods af disse erklæringer er der alligevel stillet ændringsforslag om at undtage hash og marihuana fra den forhøjede strafferamme. Justitsministeren har tiltrådt dette ændringsforslag, så jeg må sige, at den tilfredshed, jeg udtrykte ved første behandling, er blevet noget stækket. Med de erklæringer, justitsministeren har afgivet — dem, jeg tidligere har nævnt — må venstre gå imod den lidt anstrengte tankegang, der finder udtryk i ændringsforslaget. Venstre mener, at det er udtryk for et misforstået frisind, og at der bliver tale om, at det vil gavne dem, der på grund af de store fortjenester og spekulation i nemt tjente penge udnytter ungdommen og er med til at skabe usunde miljøer.

For så vidt angår ændringsforslaget om, at disse sager skal behandles ved nævningeting, vil venstre holde sig til de bemærkninger, der er kommet fra justitsministeren, om, at disse sager ikke ses at være egnede til behandling ved nævningeting på grund af

deres internationale præg, på grund af den vanskelige vurdering af bevisspørgsmålene.

Jeg vil dog til slut takke justitsministeren for den forklaring, vi har fået til ændringsforslagene til straffelovens §§ 16-18 om psykisk abnorme. Vi har dér fået en redegørelse, der viser, at ud over 1 års reglen i § 69 vil der kun blive tale om uvæsentlige ændringer. Vi vil således gå ind for vedtagelse af lovforslaget, som det foreligger, uændret.

Erlendsson (FP):

Det er ejendommeligt gang på gang at være vidne til, at når vi kommer til at tale om den forbrydelse, det er at forlede unge mennesker og børn til at begynde på et stofmisbrug, der kan ødelægge deres tilværelse og i mange tilfælde føre til selvmord, så er man forfærdelig bange for at tage hårdt fat. Det er klart, at de, som er bragt ud i ulykken, som er blevet misbrugere på grund af andres materielle vindingsmotiver, de skal ikke først og fremmest straffes, de skal hjælpes. Jeg har selv været med til at bringe op til diskussion, om det ikke var muligt at stille sådanne unge, som under påvirkning af narkotika har begået forbrydelser, over for valget mellem en virkelig afvænnelse under lukkede forhold og en egentlig straf.

Nu er det ganske vist ikke det, vi skal tale om denne gang, vi skal tale om straf for egentlig narkotikahandel, og dér har man helt specielt for Danmark, må jeg forstå det, villet lave en skelnen mellem hash og andre narkotika. I den forbindelse vil jeg gerne minde folkettingen om, at koncentrationer af hash har en virkning ligeværdig med LSD. Hvordan vil man afgrænse dette mod farlige narkotika, hvis man ønsker at holde hashen udenfor?

Vi ved, at skolebørn slås ud af kurs ved nydelse af hash. Man siger, der ingen beviser er, men så er der i hvert fald stærke indicier. Gennemførelse af dette ændringsforslag vil give vind i sejlene for de hashliberale kredse herhjemme eller, som vi også har hørt det fremført, for „aktieselskabet de forenede hash- og andre narkotikaimportører“. Denne sidste betegnelse skal ikke forstås bogstaveligt, for der findes næppe et aktieselskab med et sådant navn, men der gives utvivlsomt kredse, der økonomisk er interesseret i, at det slås fast, at hash ikke er farligt. Nu kan de bare sige: „se nu her, venner, vi har

[Erlendsson.]

en strafferamme for narkotika på 10 år, men for hash er den kun 6 år. Giver det jer ikke noget at tænke over? Det er slet ikke så farligt at ryge hash.“

Jeg ved som sagt ikke, om der findes en lignende skelnen i andre lande omkring os, men jeg ville i alle tilfælde finde det uheldigt, hvis man her i Danmark indførte en sådan skelnen mellem hash og andre narkotika, og jeg vil meget indtrængende igen opfordre alle folketingets medlemmer til at stemme imod dette ændringsforslag.

Jeg kan sige til sidst, at det overvældende flertal i fremskridtspartiet går imod dette ændringsforslag.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal blot kommentere de to ændringsforslag i betænkningen. Jeg kan på det radikale venstres vegne sige, at vi er glade for, at vi har kunnet medvirke til, at der er fundet en efter vor opfattelse god løsning på de to spørgsmål om 10 års strafferamme og om nævningeting. Vi har hele tiden været betænkelige, sådan som vi redegjorde for det under førstebehandlingen, ved at hæve strafferammen til 10 år ud fra spørgsmålet om, hvad en så stor strafferamme overhovedet ville hjælpe, og ud fra en angst for, at der ville ske en afsmitning nedadtil på de mindre brugere af hash og andre narkotika. Vi synes, at vi gennem de ændringsforslag, som flertallet har stillet, og som justitsministeren har tilsluttet sig, ligesom har nået en fornuftig løsning på det spørgsmål ved, at vi sikrer os, at hashsalg kun vil kunne straffes med op til 6 år, og ved, at man med 10 års strafferammen rammer det, der er væsentligt, nemlig de virkelig grove internationale forbrydelser med de hårde narkotika.

Om nævningetinget blot dette, at vi mener, det er en foranstaltning, som var velbegrundet, da den blev indført, når der er tale om langvarige straffe, og at det naturligvis også bør benyttes, når der er tale om narkotikastraffe.

Jeg vil gerne takke justitsministeren for hans villighed til at samarbejde om de to ændringsforslag.

Hagen Hagensen (KF):

Det konservative folkeparti går ind for

lovforslaget, som det foreligger, men jeg skal nævne nogle enkelte ting om ændringsforslag nr. 1 og 2, hvor jeg har sluttet mig til det flertal, der er nævnt i betænkningen.

Vi har almindeligt givet til kende under de tidligere behandlinger af lovforslaget, at vi fandt, at straffen for alvorlige og grove narkoforbrydelser måtte skærpes, således at strafferammen kunne komme op til de 10 års fængsel. Det har været ønsket fra vor side, og jeg har for mit vedkommende ønsket at være helt sikker på, at vi for disse alvorlige og grove forbrydelser kunne få den strafferamme; derfor har jeg sluttet mig til ændringsforslagene nr. 1 og 2, der betyder at hash og marihuana undtages fra den forhøjede strafferamme.

Jeg skylder at sige, at denne opfattelse ikke deles af alle medlemmer af min gruppe; der er medlemmer, som holder på, at vi skal have 10 års strafferamme uden begrænsning for særlige stoffer.

Jeg vil gerne sige, at jeg finder den forhøjede strafferamme nødvendig for de særlige grove sager. Jeg vil også gerne sige, at det, jeg er gået ind for, ikke betyder, at omgang med og handel med hash bliver straffri, langt fra. Det vil stadig være strafbart at besidde og sælge hash, og den hidtil gældende strafferamme for disse forhold bevares, således at straf herfor kan gå helt op til 6 år, en i sig selv forholdsvis høj strafferamme inden for dansk strafferet. Jeg vil også gerne føje til, at principperne i rigsadvokatens cirkulære fra 1969 fortsat bør følges.

Det, der sker, er, at der gives mulighed for at idømme fængselsstraf helt op til 10 år for de meget, meget grove forhold, men, vil jeg føje til, kun for disse forhold, således at der ikke i øvrigt skulle ske nogen ændring af den praksis, hvor det stadig gælder, at straffe også for hashforhold af alvorlig karakter kan komme op på mange års fængsel, op til 6 år.

Jeg vil føje til, at det er mit håb, at det vil være tilstrækkeligt, hvis man får en strafferamme, der alene omfatter de helt grove forhold, altså tilstrækkeligt til at advare selv ret skrupeløse forbrydere mod at forhandle stærke og voldsomt skadelige stoffer. Men skulle det vise sig, at det ikke er nok, og sker der en forværring af forholdene med hash og lignende stoffer — og det gælder vel navnlig det, der i de seneste dage er blevet sagt

[Hagen Hagensen.]

også her fra talerstolen i dag, om koncentrationer af hash — ja, så er der intet andet at gøre end at tage det op på ny og gennemføre højere straffe også for disse forhold. Udviklingen må følges nøje, det siger vi også i betænkningen, og målet kan der ikke være nogen tvivl om. Her går hele min gruppe naturligvis sammen med mig: det, vi vil søge hen imod, er, at handel med og formidling af stoffer og narkotikamisbrug må ophøre, og vi ønsker ikke mindst at komme de farlige bagmænd fuldt og helt til livs.

Ebba Strange (SF):

Vi er fra SF's side meget tilfreds med, at det er lykkedes at skabe flertal i retsudvalget for det ændringsforslag, som er det væsentligste indhold her ved andenbehandlingen af dette lovforslag, og vi vil gerne opfordre alle i tinget, som ikke har deltøget i retsudvalgets forhandlinger, til at stemme for ændringsforslaget.

Vi udtrykte ved første behandling stor bekymring for den almindelige forhøjelse af strafferammen, som er indeholdt i lovforslaget, og det gik under udvalgsarbejdet op for os, at det ikke var muligt at skabe et flertal imod en forhøjelse. Vor bekymring gik i meget høj grad ud på, at en højere strafferamme vil gøre det miljø, hvori handelen med disse stoffer foregår, hårdere, mere brutalt, og at det i sidste ende vil gå ud over de stofafhængige, og det vil sige de laveste i hierarkiet og de socialt dårligst stillede personer, der er blevet stofafhængige.

Under vore drøftelser i retsudvalget fik vi imidlertid en del materiale, som belyste sagerne omkring narkotikahandelen, og det er med stor tilfredshed, vi nu har kunnet konstatere, at det er lykkedes os at skelne mellem cannabisprodukter: hashen, marijuanaen, og de øvrige stoffer, som også vi anser for at være ganske overordentlig livsfarlige for personer at komme i forbindelse med. Vi mener, det er rigtigt og godt, at vi har trukket skillelinjen mellem cannabisprodukterne på den ene side og de andre stoffer på den anden.

Vi ved, at der til handelen med disse stoffer er knyttet meget, meget store og alvorlige økonomiske forbrydelser. Der ligger virkelig bagmandsvirksomhed i handelen med disse ting, og det er også en af grundene til,

at vi nu går ind for ændringsforslaget, selv om det stadig væk indeholder 10 år for handelen med de grove stoffer; det er, fordi vi ikke ønsker at holde hånden over de virkelig alvorlige økonomiske forbrydere, der står bag dette marked.

Derfor kan det jo nok undre én at høre hr. Erlendssons indstilling til disse spørgsmål sammenlignet med fremskridtspartiets indstilling, da vi forleden drøftede spørgsmålet om bagmandspolitiets virksomhed og bagmandsloven i det hele taget. Når hr. Erlendsson fortæller os, hvor farlige cannabispræparater er, vil jeg sige, at vi er nogle, der også får oplysninger andre steder fra, og vi har også i udvalget fået for mig at se seriøse oplysninger, der fortæller i hvert fald mig noget om, at cannabisafhængigheden ikke er en så stor fare for brugerne, som når det drejer sig om andre narkotiske stoffer. Jeg er personlig overbevist om, at der er meget nøje sammenhæng mellem de økonomiske interesser, der knyttes til en handel — og i dette tilfælde altså handelen med narkotika — og de restriktioner, som stofferne er omfattet af. Jeg mener, vi er på den rette vej, og jeg mener — det vil jeg også gerne sige til hr. Erlendsson — at 6 år stadig væk er en meget høj straf, også for handel med cannabispræparater — og at vi pludselig skulle være i gang med at liberalisere hashen og liberalisere cannabispræparaterne, dertil er vejen lang endnu. Men jeg mener, at det skridt, vi tager i dag, giver os en mulighed for at gå ind i en overvejelse og en nøjere undersøgelse af, om vi måske kan tage yderligere skridt i retning af en mere liberal holdning til et stof, der i farlighed jo ikke engang er så slemt som alkohol, efter hvad vi har fået oplyst.

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti går ind for lovforslaget, sådan som det oprindeligt forelå, og imod ændringsforslaget om, at strafferammen på 10 år kun skal omfatte handelen med de såkaldte hårde stoffer: heroin og morfinbase, og ikke skal omfatte straf for indsmugling og forhandling af store mængder hash. Umiddelbart er heroin og morfinbase farligere stoffer, men hash er i længden et meget farligt stof, bl. a. også fordi det medfører brug af de hårdere stoffer. Vi må derfor regne med, at store mængder hash

[Inge Krogh.]

må siges at være fuldt så farligt som handel med de hårde stoffer, og må derfor gå imod ændringsforslaget, da vi mener, det vil være uforsvarligt at stemme for det.

Hanne Reintoft (DKP):

Jeg tror, dette er en lovgivning, man skal være meget varlig med. Der er ude i befolkningen en meget dyb angst for narkotikamisbruget, en berettiget og forståelig angst, men netop det kan gøre, at vi ikke ser helt klart på disse problemer, man heppes op af sine vælgere, de, der måske ikke altid har set dybere ned i problemerne, hvad i hvert fald politikerne har pligt til.

Når man ser, hvordan fremskridtspartiet tager på lovgivningen, ser man netop dette vælgerræs, for da vi forleden dag stod med et andet lovforslag, et beskedent forslag om, at man ikke måtte handle i strid med redelig handlemåde og i strid med samfundets interesser, da hørte vi ikke noget om al denne kriminalitet, der skadede de små. Da kunne man godt stemme for, at vi ikke skulle have den allermindste begrænsning af kriminelle overgreb på de mindste i samfundet.

Jeg kan måske forstå, at man går med til sådan noget, fordi man ikke kan forklare og forsvare det ude blandt sine vælgere, men jeg kan ikke acceptere, at ansvarlige politikere ikke sætter sig ind i problemet. Man er nødt til at vide en lille smule om kriminologi. Man er nødt til at sætte sig ind i de ting, forhøjede strafferammer giver. Det kan give afsmitning også under andre politiske forhold. Vi ved fra Sverige, at det kan brutalisere hele området, sådan at det både med hensyn til strafferammer og med hensyn til hele miljøet i samfundet vil betyde en forværring af de narkoforhold, vi har i forvejen.

Med hensyn til hashen er der ingen i vores parti, der synes om hash eller ønsker, at det på nogen måde skal legaliseres, men det er jo også en fuldstændig ulogisk debat, for 6 år er ikke så lidt at sidde i fængsel. Nu skal vi jo også passe på at vi ikke i blindt had til et problem, vi ikke kan løse, helt mister realitetssansen. Det er en alvorlig straf, og det er under alle omstændigheder en straffængde, som vi ved betyder, at der kommer et knækket menneske ud ad fængselsporten. Derfor må vi sikre os, at de eneste, der

rammes af den udvidede straffebestemmelse, er de store hajer, som fremskridtspartiet skulle have medvirket til også ved bagmandsloven at slå ned på. Der kan være mennesker i et samfund, man må sikre sig. At det så må være vores og i hvert fald min personlige kamp, at det bliver under andre forhold end dem, vi har i vores fængsler i dag, er noget andet, men det må være sådan, at man kun sikrer sig dem, der virkelig er samfundsskadelige, og ikke i al almindelighed knækker mennesker over en bank.

Og lad mig så sige til sidst: det hjælper ikke, at vi vil løse vores narkoproblem ved at stirre os blinde på straffeloven. Det er helt andre ting, vores grænseforhold, vores samfundsforhold i det hele taget, vi skal kigge på, hvis vi vil have løst narkoproblemerne. Straffeloven er en detalje, en ubehagelig detalje og noget, vi skal se med megen humanisme og megen klogskab på, før vi kører ud i en reaktionær stramning af noget, vi ikke har overblik over.

Wilhelm (VS):

VS er imod dette lovforslag som sådant, altså selve forhøjelsen af strafferammen. Det er ikke, fordi vi ikke gerne ser en mere effektiv indsats mod de egentlige økonomiske bagmænd for den hårde narkotikahandel, men vi har — og det gælder dette område som alle mulige andre — ikke nogen særlig tiltro til, at højere strafferammer skulle have nogen synderlig præventiv virkning. Hvis man kunne udbrede et kendskab til en større andel, en større risiko for overhovedet at blive taget for de her ting, ville det nok have en noget anden virkning end selve det at udvide strafferammerne, der, som fru Hanne Reintoft sagde, i forvejen i virkeligheden er relativt høje.

Dertil kommer, at os bekendt er det aldrig herhjemme sket endnu, at man har slået ned på én eneste af dem, vi kunne kalde egentlige økonomiske bagmænd i denne branche. Man har slået ned på småhandlere, man har slået ned på transportører, man har slået ned på mellemhandlere, og man har ind imellem fundet nogle små selvstændige pirater inden for området, men en egentlig økonomisk bagmand for denne kriminalitet, som givetvis er organiseret og organiseret på højt plan, har man ikke fået fat i til dato, og blandt andet af den grund

[Wilhelm.]

virker det lidt hult at komme og begrunde en sådan udvidet strafferamme med, at det lige netop skal være en foranstaltning over for disse egentlige bagmænd for den hårde narkotikahandel.

Tilbage står, hvad virkningen i øvrigt vil blive, og der er ingen tvivl om ud fra kendskabet til andre områder, at det bliver meget, meget vanskeligt at undgå en afsmitning i strafudmålingen nedefter, sådan at man i strid med det, der nu står som hensigten, i strid med det, der nu står i bemærkningerne, i realiteten får forhøjet strafferammen for nogle småhandlere, nogle mellemhandlere og nogle transportører, nogle, som i virkeligheden i forvejen sidder i saksen; det er ikke ved at ramme ned på dem, man overhovedet kan løse eller mindske det her problem.

Vi går ind for de 2 ændringsforslag, der er stillet. Det behøver jeg næppe at begrunde yderligere, men jeg vil godt understrege for ikke at skulle til det ved tredje behandling, at vi i sidste ende, uanset om disse ændringsforslag bliver vedtaget, stemmer imod lovforslaget som helhed, stemmer imod den udvidelse af strafferammen, der trods alt står tilbage, hvis ændringsforslagene bliver vedtaget.

I argumentationen kan jeg i øvrigt stort set henvise til det, fru Hanne Reintoft har sagt for et øjeblik siden, og det, vi selv sagde ved første behandling.

Tange (FP):

Fru Ebba Strange og fru Hanne Reintoft var i deres indlæg inde på fremskridtspartiets stilling til bagmandsloven, idet man ikke kan forstå, at vi vil forfølge narko-handlere og ikke bagmænd. Men jeg gør lige opmærksom på, at vor stilling er, at politiets opgave først og fremmest er at forfølge de grove forbrydere. Det er voldsmand, det er narkohandlere, det er tyve og den slags, som man ikke kan forfølge økonomisk. Der har samfundet ikke andre veje end at idømme straf. Derimod kan den økonomiske bagmandsvirksomhed, man behandlede forleden dag, udmærket forfølges under civile søgsmål, og hvis man har set Jyllands-Posten i dag, vil man utrykkelig kunne se, at et af de såkaldte pyramidefirmaer godvilligt er gået med til at tilbagebetale 17.000 kr.,

som var indbetalt af en klient. Vi mener, at hvis vi går for langt ud med, at politiet skal forfølge alle mulige og umulige sager, så bliver de ude af stand til virkelig at beskæftige sig med de sager, der kræver deres bistand, de virkelig alvorlige forbrydelser.

Justitsministeren (Orla Møller):

Det er en virkelig dybtgående debat, der har fundet sted i retsudvalget om dette lovforslag, og det er jo ikke første gang, denne debat har været ført hverken i retsudvalget eller her i folketinget.

Der er meget stærke følelser på færde i overvejelsen af disse problemer, og jeg må måske også sige, at der er en lang række mere eller mindre trospåstande i sagen omkring dette problem. Der er nogle, der har en opfattelse af, at en stramning af strafferammen vil give alvorlige konsekvenser nedad og skabe et forhærdet miljø, og jeg ved ikke, hvordan man udtrykker det.

Det har man selvfølgelig lov til at tro og tænke, men man har med lige så god grund ret til at sige, at dér, hvor det drejer sig om den virkelig skræppe forbrydelse, er det både ret og rimeligt at gribe ind, og man behøver end ikke at have frygten for, at der skal ske noget alvorligt.

Jeg vil gerne om den situation, vi er nået frem til i forhandlinger mellem justitsministeriet og retsudvalget, sige, at det forslag, der blev lagt på bordet, var det, som jeg anså for at være det rimeligste og rigtige, men jeg har under forhandlingerne måttet bøje mig for en lang række bekymringer, der er givet udtryk for i udvalget, og jeg finder, at det opnåede resultat, som er kommet til udtryk i „mæglingsforslaget“, om på en vis måde at skille strafferammen for hash ud fra strafferammen for alvorligere narkotikaforbrydelser, er særdeles rimeligt. Der er nemlig, som fru Hanne Reintoft udtrykte det, ikke tale om, at man tager lempeligt på de forbrydelser, der hænger sammen med hashsalg, men der er også en graduering, fordi den forbrydelse, der kommer til udtryk igennem salget af de grovere stoffer, er noget, der nærmer sig det alvorligste, der overhovedet kan være tale om i forholdet til andre mennesker. Derfor anser jeg det forslag, som man er nået frem til imellem retsudvalget og justitsministeriet, for at være et resultat, jeg med god samvittighed kan

[Justitsministeren.]

anbefale folketingets medlemmer at stemme for.

Erlendsson (FP):

Jeg vil gerne spørge justitsministeren: er det første skridt til forførelse ikke måske det allermost betydningsfulde? Er der noget senere skridt, der er mere vigtigt eller mere betydningsfuldt?

Justitsministeren (Orla Møller):

Nu er det måske nok et område, hvorpå jeg ikke har særlig ekspertise, når det drejer sig om at være inde i og faldet for fristelserne. Jeg tror ikke, det kan afgøres så enkelt, som hr. Erlendsson her lægger op til, at man ved at ryge en hashpipe dermed omgående har indladt sig på en vej, der ender med indsprøjtninger. Så enkelt kan det ikke udtrykkes.

Jeg er enig med hr. Erlendsson i nogle af de betragtninger, der kom i indlægget tidligere, at for en lang række unge mennesker er hashen også uhyre farlig, og det vil jeg gerne have sagt fra denne talerstol.

Erlendsson (FP):

Hvad enten det er 100 pct. — det ved vi det ikke er — eller det er 10 pct. eller blot 2 pct., som har hashen som det første skridt ind i narkomanien, er det så ikke lige galt? Vi ved, der er mange selvmord hvert år. Vi har ikke spurgt hver enkelt, om de er startet med de hårde stoffer, men vi har stærke indicier for, at de er startet med hash og derfra ført ind på de hårde stoffer. Var de aldrig startet, var de måske heller ikke endt i de hårde stoffer. Derfor mener jeg ikke, der bør gøres forskel på strafferammen for hash og andre narkotika. Det giver de hashliberale alt for gode kort på hånden.

Justitsministeren (Orla Møller):

Jeg er bestemt ikke nogen hashliberal, men jeg tror nok, at dette problem skal ansues under en meget bredere synsvinkel. Det her drejer sig om sociale problemer. Der er nogle mennesker, der er kommet i en situation, hvor fristelsen, for at bruge hr. Erlendssons udtryk, kommer i form af hash eller alkohol eller andre ting, og derfor kan man vitterlig ikke klare disse problemer

bare ved en strafferamme. Og det er det egentlig væsentlige i denne sag.

Når jeg har fremsat et forslag om en øgelse af strafferammen, skyldes det to ting, og det vil jeg udtrykke meget klart. Det skyldes hensynet til de nordiske lande, og det skyldes, at der skal være en vis forbindelse mellem den straffelov, vi har her i landet, og det, der er borgernes brede retsbevidsthed. Det var de to årsager til, at forslaget kom frem. Men jeg glemmer ikke et eneste øjeblik, at her drejer det sig om sociale problemer, der ikke kan klares ved strafferammer.

(Kort bemærkning).

Erlendsson (FP):

Må jeg så spørge justitsministeren til sidst: har justitsministeren taget hensyn til de andre nordiske lande og de lande, der omgiver os, når nu hash skal undtages fra den almindelige narkostrafferamme?

Justitsministeren (Orla Møller):

Jeg føler mig overbevist om, at det, som er det egentlig farlige i denne problematik, er det, som hænger sammen med de hårde stoffer, og her mener jeg, at det forslag, som flertallet i udvalget er nået frem til, er noget, der kan have gavnlige indflydelse også i forholdet til de øvrige nordiske lande.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1
vedtoges med 81 stemmer mod 68.

§ 1, således ændret, § 2, ændringsforslag nr. 2, § 3, således ændret, og §§ 4 og 5 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af konkursloven, tvangsakkordloven, lov om aktieselskaber, lov om anpartsselskaber, lov om forsikringsaftaler og borgerlig straffelov. (Betalingsstandsning m. v.)

(Lovforslag nr. 199. Fremsat 10/4 75. Første behandling 6/5 75. Betænkning 6/6 75).

Der var stillet 9 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ejler Koch (S):

Jeg skal anbefale det foreliggende lovforslag til vedtagelse med de af justitsministeren stillede ændringsforslag.

Så kan jeg ikke undlade at komme med en beklagelse af, at der i udvalget har været flertal mod, at den foreslåede nye § 129 a skulle udgå, og jeg vil godt citere fra lovforslagets bemærkninger. Her står, at en regel som den omhandlede er begrundet med:

„ . . . behovet for at klare den øjeblikkelige, akutte nødsituation hos de ansatte, som er opstået ved, at konkursen har afbrudt udbetalingen af løn.“

Det forekommer mig forholdsvis uforståeligt, at et flertal i dette folketing vil stemme en bestemmelse ned, der har til formål at hjælpe lønmodtagerne i den vanskelige første situation og i særdeleshed i situationen, indtil Lønmodtagernes Garantifond kan træde i funktion. Men det må vi øjensynligt tage til efterretning.

Gudme (RV):

Som det fremgår af hr. Ejler Kochs bemærkninger, fortsætter vi her ved anden behandling, hvor vi slap ved første behandling, idet uoverensstemmelsen alene består i, om det er hensigtsmæssigt at indføre en regel som § 129 a.

Jeg hører til dem, der såvel ved diskussionen ved første behandling som nu her ved anden behandling må sige, at det er ikke

hensigtsmæssigt, det er ikke rimeligt, at blande, skal vi sige socialpolitik og betalingsstandsninger og konkursboer sammen, og det er det, man gør her. Justitsministeren og jeg vekslede ved første behandling nogle bemærkninger om at holde skæg og snot adskilt. Det er det, vi gerne ved ændringsforslaget vil gøre ved at sige, at de hensyn, som skal varetages over for lønmodtagerne, skal varetages af Lønmodtagernes Garantifond, medens det derimod ikke er en opgave inden for konkursloven.

Nu foreligger der yderligere en udtalelse fra Lønmodtagernes Garantifond, hvori man beder om at blive fri for en bestemmelse som den, der her er foreslået, og det er så meget desto mere et argument for at stemme for det ændringsforslag, som et flertal har stillet, hvorefter denne bestemmelse skal udgå. Det er ændringsforslag nr. 8, som jeg kan anbefale at man stemmer for.

Så vil jeg gerne benytte lejligheden til at tilføje, at dette lovforslag har vi fået gennemarbejdet forholdsvis hurtigt, og vi har i særdeleshed fået det gennemarbejdet hurtigt, fordi vi har fået meget dygtig ekspertbistand til rådighed fra justitsministeriets side — og det siger jeg både ministeren og de pågældende embedsmænd tak for — således at vi kan få denne gode lovændring igennem i løbet af den kommende uge.

Men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at selv om vi nu gennemfører forbedrede regler for betalingsstandsninger, så er der nogle konsekvensændringer, vi ikke må glemme. Forholdet er nemlig det, at man en række steder inden for lovgivningen har bestemmelser om, at penge, der er bundne for en mand, der standser sine betalinger, kun vil kunne frigives i tilfælde af, at den pågældende går konkurs. Det gælder f. eks., hvis man har penge bundet i Grundejernes Investeringsfond, hvis man har penge bundet på en etableringskonto, en investeringsfondskonto, hvis der er tale om bunden opsparing, som vi vedtog det i fjor, eller hvis der er tale om en boligopsparingskontrakt. I alle disse tilfælde er det sådan, at disse måske af og til ret store bundne midler kun kan frigives i det øjeblik, den pågældende bliver erklæret konkurs. Det er lidt meningsløst, at man, netop når man bestræber sig for at undgå en konkurs, i visse situationer skal været tvunget til alligevel at kræve en kon-